

Innherred samkommune
Postboks 130
7601 LEVANGER

Vår dato:
20.01.2016

Deres dato:
19.01.2016

Vår ref.:
2016/448
Arkivkode:
Deres ref.:

Skadefellingstillatelse på en jerv i deler av Verdal, Levanger og Meråker kommuner

Innherred samkommune fikk onsdag den 20. januar 2016 muntlig tillatelse til skadefelling av 1 (en) jerv i Sørfjella beiteområde i grenseområdene mellom Levanger, Verdal og Meråker kommuner. I samråd med Innherred samkommune er tillatelsen gjeldende fra og med fredag den 22. januar 2016 til fredag 29. januar 2016 kl. 15.00.

Søknad

Det vises til søknad fra Sørfjella beitelag, innsendt via Innherred samkommune i e-post datert 19. januar 2016. I samråd med Innherred samkommune ^y/Rune Sørholt anser Fylkesmannen søknaden som en søknad fra Innherred samkommune. Henvendelsen gjelder søknad om skadefelling av 2 (to) jerver i beiteområdene til Sørfjella beitelag i Verdal kommune, samt tilgrensende områder i Meråker og Levanger kommuner. Bakgrunnen for søknaden er å forebygge fremtidige skader forvoldt av jerv i dette området. Det har i mange år vært store tap av lam til jerv hos alle beitelagene i dette området, og spesielt til besetningene i Sørfjella beitelag.

Forebyggende tiltak

Besetningene i Sørfjella beitelag har de siste årene fått tilskudd til tidlig nedsanking av sau, senest i 2015. Det er også gitt midler til utvidet tilsyn i forbindelse med sankingen.

Forskrifter og betingelser knyttet til betinget skadefelling av jerv

Vedtaket er fattet i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9.

I rovviltforskriften § 1 (Formål) heter det:

"Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning."

I rovviltforskriftens § 9 heter det blant annet:

"...Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriftens § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning."

Det skal særlig tas hensyn til

- a) *Områdets betydning som beitemark*
- b) *Skadenes omfang og utvikling*
- c) *Potensialet for fremtidige skader*
- d) *Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak*”

Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge har i vedtak datert 19. mai 2015 fastsatt en kvote på 5 betingede fellingstillatelser på jerv i region 6 i perioden 1. juni 2015 – 15. februar 2016. Av denne kvoten er det så langt felt 3 (tre) jerver. Disse ble felt i forbindelse med et hiuttak utført av Statens naturoppsyn i Lierne kommune den 21. mai 2015, innenfor Låarte sijte sitt område.

I ovennevnte vedtak står det blant annet følgende om skadefelling av jerv:

«Bestanden ligger over bestandsmålet per i dag. Terskelen for skadefelling bør være lav i områder som har oppfylt bestandsmålet i henhold til forvaltningsplanen. I områder uten mål om yngling av jerv skal terskelen for å få skadefellingstillatelse være spesielt lav».

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Fylkesmannen viser til at dette vedtaket blant annet baserer seg på kunnskap om artens bestandssituasjon. Vi viser til Rovdata som har ansvaret for drift og formidling av data fra det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Vi viser også til vurderinger gjort av Rovviltnemnda i region 6 sitt vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv, jf. brev datert 19. mai 2015 der nemnda konstaterer at bestanden av jerv ligger på/over det fastsatte bestandsmålet for region 6 som er på 10 årlige ynglinger (4 i Nord-Trøndelag, 3 i Sør-Trøndelag, 3 i Møre og Romsdal). Data som har tilkommet etter at vedtaket ble fattet (Rovbase), viser at antallet dokumenterte ynglinger av jerv i region 6 i 2015 var på 12. Av disse befinner 7 av dem seg i Nord-Trøndelag. To av de dokumenterte ynglingene var i tilknytning til beiteområdene til Sørfjella. Bestandsmålet i Nord-Trøndelag er dermed nådd. Jervebestanden i Nord-Trøndelag har over flere år vært over det fylkesvise bestandsmålet som er fastsatt i forvaltningsplanen. I henhold til forvaltningsplanen for store rovdyr i region 6 ligger hele det aktuelle området innenfor forvaltningsområdet for jerv i region 6, og terskelen for iverksetting av skadefelling skal følgelig være høyere enn utenfor yngleområdet.

Jerv overvåkes primært ved yngleregistreringer og DNA-analyser av innsamlet ekskrement og hår. Tall fra overvåkingsprogrammet viser at antall jerveynglinger i 2015 var på 12 ynglinger, hvorav 7 av dem var i Nord-Trøndelag (NINA-Rapport 1196 2015). Dette er to ynglinger over det fastsatte bestandsmålet for jerv i region 6, og tre over det fylkesvise bestandsmålet for Nord-Trøndelag som er nedfelt i forvaltningsplanen. Dette gir et estimert antall jerver på ca. 70 individ i region 6. På bakgrunn av disse opplysningene anser

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er tilstrekkelig ivaretatt.

Føre-var-prinsippet kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, (jf. beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget § 8), og mener derfor at føre-var-prinsippet i nml. § 9 kan tillegges mindre vekt i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Bestanden av jerv i Nord-Trøndelag ligger over vedtatt bestandsmål. Hovedårsaken til avgang av jerv er gjennom lisens- og skadefelling. Med den kunnskapen som finnes om ynglinger, antall, reproduksjon og avgang hos jerv, anser forvaltningen å ha god oversikt over den samlede belastningen på jervebestanden.

Dette vedtaket dreier seg om tillatelse til å felle en jerv, innenfor forvaltningsområde for jerv i Nord-Trøndelag. Eventuell felling vil bli trukket i fra kvoten for lisensfelling av jerv som starter den 10. september og vil ikke medføre økt samlet belastning på jervebestanden. Nml. 10 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Vedtaket gjelder iverksetting av skadefellingstillatelse på 1 jerv i området mellom fylkesvei 72 i Verdal kommune og E 14 i Meråker kommune. Skadefellingstillatelsen åpner opp for bruk av motorisert ferdsel. Den motoriserte ferdselen vil foregå på snødekt mark og vil ikke medføre noen varig miljøforringelse. Fylkesmannen anser derfor ikke §§ 11 og 12 som relevant i denne saken.

Fylkesmannens vurdering

Jf. rovviltforliket punkt 2.2.19 skal soneinndelingen forvaltes tydelig. Dette ble tydeliggjort av daværende Klima- og miljøminister Tine Sundtoft og daværende Landbruks- og matminister Sylvi Listhaug under møte mellom departementene, lederne i rovviltnemndene, sekretariatene og Miljødirektoratet på Gardermoen mandag den 2. juni 2014 og i brev datert 21. mai 2014 fra Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet til rovviltnemndene i Norge, med kopi til fylkesmennene, samt i påfølgende halvårsmøter mellom departementene og rovviltnemndene. Det følger av rovviltforliket av 2011, forvaltningsplanen i region 6, samt føringer i nevnte brev fra KLD og LMD datert 21. mai 2014 at i de områder som er definert som yngleområder for bl.a. jerv skal næringsutøverne tilpasse driften med utgangspunkt i at rovvilt forekommer i beiteområdet. I motsatt fall skal næringsutøverne i de prioriterte beiteområdene kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Det nasjonale bestandsmålet for jerv er oppnådd både nasjonalt og i region 6, noe som medfører at terskelen for å innvilge søknader om skadefellingstillatelse på jerv innenfor yngleområdet er forholdsvis lav, spesielt i Nord-Trøndelag der det fylkesvise bestandsmålet er oppnådd. Beiteområdene til Sørfjella ligger som tidligere nevnt i sin helhet innenfor yngleområdet for jerv i region 6, og observasjoner og eventuell yngling av jerv er ikke nok til å innvilge søknader om skadefellingstillatelser.

Samtidig er det slik at jerv volder skade på næringsutøvelse, husdyr- og tamreinnæring. For blant annet å forhindre skade på husdyr og tamrein kan rovvilt felles med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b). Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå, jf. rovviltforskriften §§ 9 og 13, mens regulering av bestandsstørrelsen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt (gaupe), jf. rovviltforskriften §§ 10, 11 og 13.

Skadefelling kan bli gitt som et forebyggende tiltak og da fortrinnsvis i forkant av beitesesongen slik som omsøkt. Imidlertid vil skadefelling etter 1. juni generelt og innenfor yngleområdet spesielt, hovedsakelig være et virkemiddel for å avhjelpe akutte

skadesituasjoner. Etter Fylkesmannens vurdering er det pr. dags dato ingen akutt skadesituasjon i det aktuelle området. Imidlertid har dette området over flere år hatt store tap, hovedsakelig av lam, der jerv har vært hovedskadevolder. Hovedtyngden av de dokumenterte jerveskadene i 2015 på sau/lam i Nord-Trøndelag kommer fra dette området (23 av de 30 kadavrene som ligger i rovbasse som dokumentert eller antatt tatt av jerv i 2015). Tilsvarende tall for 2014 er 38 av 52 dokumenterte eller antatte kadaver tatt av jerv. Tilsvarende skadebilde finner vi hvis vi går lengre tilbake i tid også. Det er ingen tvil om at hovedtyngden av skader forvoldt av jerv på sau i Nord-Trøndelag over flere år har vært i dette beiteområdet.

Lisensfelling har over flere år fungert svært dårlig i dette området mellom fylkesvei 72 i Verdal og E14 i Stjørdal/Meråker. Kun en jerv er felt de siste 6 årene (fra 10. september 2009). Den ble felt i Fersdalen i Meråker i 2014. I samme periode ble det felt fire jerver i tilgrensende områder sør for E14 i Meråker og Stjørdal kommuner. Siste gang SNO gjennomførte ekstraordinære uttak av jerv i dette området var i 2006 og 2007. Området har årlig en eller to ynglinger av jerv. I 2015 ble det dokumentert 2 ynglinger av jerv i dette området, i 2014 1 yngling, i 2013 1 yngling, i 2012 1 yngling. Beiteområdet ligger inn mot grensen til Sverige og Rovdata sine genetiske data viser at det i noen områder vandrer inn flere jerv fra Sverige enn det vandrer motsatt vei. Dette er trolig også tilfellet i dette beiteområdet.

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriftens § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriftens § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Foruten å være beiteområde for sau fra flere beitelag i Verdal, Levanger og Meråker kommuner er området beiteområdet for tamrein i Feren reinbeitedistrikt (Gasken-Laante sijte), og ansees derfor å ha stor betydning som beitemark både for bufe og tamrein. Bakgrunnen for søknaden er at en eventuell felling vil være skadeforebyggende. Jerv i beiteområdet utgjør et potensiale for skade, og potensialet for fremtidige skader er absolutt til stede. Området har fast bestand av jerv og årvisse skader på bufe og tamrein forvoldt av jerv. Flere av besetningene i dette området har årlig lammetap på rundt 30 %, og Fylkesmannen forventer tilsvarende tapssituasjon i 2016 hvis det ikke blir iverksatt tiltak. På grunn av at området ligger innenfor yngleområdet for jerv i region 6 må beitebrukerne påregne forekomst av jerv også i fremtiden. Jerv i beiteområdet utgjør et potensiale for skade, og potensialet for fremtidige skader er absolutt til stede. Imidlertid ønsker Fylkesmannen at antall tap forvoldt av jerv reduseres fra dagens nivå. Tidlig nedsanking er utprøvd med vekslende resultat og Fylkesmannen anser at det finnes ingen annen tilfredsstillende løsning.

Fylkesmannens konklusjon

Skadefellingstillatelsen har til hensikt å forebygge fremtidige skader forvoldt av jerv på bufe og tamrein. Hovedtyngden av de dokumenterte jerveskadene i 2015 og 2014 på sau/lam i Nord-Trøndelag kommer fra dette området. Tilsvarende skadebilde finner vi hvis vi går lengre tilbake i tid også. Det er derfor ingen tvil om at hovedtyngden av skader forvoldt av

jerv på sau i Nord-Trøndelag over flere år har vært i dette beiteområdet. Med bakgrunn i potensialet for fremtidig skade anser Fylkesmannen det som riktig å iverksette en skadefellingstillatelse på 1 jerv i deler av Verdal, Meråker og Levanger kommuner (se vedlagt kart).

Fylkesmannen finner grunnlag for å dispensere i forhold til forbudene i viltlovens § 21 c *om bruk av motordrevet fremkomstmiddel under jakt- for lokalisering av vilt*. Snøscooteren skal kun benyttes for å avdekke spor av jerv, utplassering av fellingspersonell og for å ringe inn et område hvor jerven har tilhold. Det gjøres spesielt oppmerksom på at det ikke er anledning til å løse skudd på eller over offentlig vei eller jernbane, ei heller å løsne skudd fra snøscooteren/annet motorkjøretøy. Deltagerne i fellingslaget må også ha tillatelse for bruk av motorisert kjøretøy etter motorferdselloven og nasjonal forskrift gitt av kommunene.

Fylkesmannens vedtak

Med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9 har Fylkesmannen i Nord-Trøndelag fattet følgende vedtak:

- Fylkesmannen gir Innherred samkommune skadefellingstillatelse på 1 (en) jerv i områdene mellom fylkesvei 72 og E 14 (se vedlagt kart). Fellingsforsøket skal konsentreres rundt områdene til Sørfjella beitelag. Tillatelsen ble formidlet muntlig til Innherred samkommune v/Rune Sørholt onsdag den 20. januar kl. 11.30.
- Fylkesmannen dispensere i forhold til forbudene i viltlovens § 21 c *om bruk av motordrevet fremkomstmiddel under jakt- for lokalisering av vilt*. Motorkjøretøy skal kun benyttes for å avdekke spor av jerv, utplassering av fellingspersonell og for å ringe inn et område hvor jerven har tilhold.

Følgende forutsetninger er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med fredag 22. januar 2016 – fredag 29. januar 2016 kl. 15.00.
2. Skadefellingstillatelsen gjelder innenfor avgrenset område sør for fylkesvei 72 i Verdal kommune og nord for E 14 i Meråker kommune i henhold til vedlagt kart.
3. Skadefellingstillatelsen gis til Innherred samkommune. Innherred samkommune koordinerer fellingsforsøket med Meråker kommune. Stein Sagvold oppnevnes som fellingsleder. Navnene på deltagerne i fellingslaget sendes Fylkesmannen før fellingsforsøket starter.
4. Deltakere i kommunale/interkommunale fellingslag skal få kompensasjon for gjennomføring av skadefellingsforsøket, jf. rovvilt forskriftens § 9 a. Kommunen/fellingsleder må sørge for at deltakere i fellingslaget fører timelister, kjørebok og dokumenterer eventuelle andre utgifter som ønskes refundert. Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Søknaden om godtgjøring sendes inn til Fylkesmannen umiddelbart etter endt fellingsforsøk, og senest innen 1. april 2016.
5. Budsjettramme for fellingsforsøket settes til inntil kr 56 000,-. Eventuelle påløpte kostnader kommer i tillegg, oppad begrenset til kr 15 000,- pr. fellingsforsøk (jf. rovviltforskriften § 9 tredje ledd). Dekking av feriepenge og arbeidsgiveravgift kommer også i tillegg, jf. opplysninger i brev om betinget skadefelling fra Miljødirektoratet 1. juni 2015.

6. Fellingsleder bes om å utarbeide en fellingslogg som sendes Fylkesmannen etter fellingstillatelsens utløp. Dette bør oversendes Fylkesmannen så fort fellingsforsøket er avsluttet.
7. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
8. Felling eller forsøk på felling av jerv skal omgående meldes til Fylkesmannen i Nord-Trøndelag (rovvilttelefon 930 60 221). Meldingen skal inneholde opplysninger om tid og sted for fellingen, og fellingsstedet skal kunne påvises derfor fylkesmannen krever det.
9. Den/de som sårer jerv under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet jerven. Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet skal uten opphold underrettes. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Vedkommende plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet.
10. Jerv som blir felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt jerv uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Dersom det ikke er mistanke om noen uregelmessigheter ved fellingen som kan medføre politietterforskning, er fellingslagets leder ansvarlig for at felt jerv ivaretas og håndteres etter instruks for ivaretagelse av døde rovdyr (<http://nidaros.nina.no>). Dersom det i motsatt fall er grunnlag for å påregne behov for etterforskning, skal dyret ikke åpnes og ikke flyttes fra fallstedet. Fylkesmannen og politiet skal da underrettes snarest.
11. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen

Klagerett

I medhold av forvaltningslovens kapittel VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim, og sendes til Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth (e.f.)
Miljøverndirektør

Inge Hafstad
Seniorrådgiver
Miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

1 Kart over fellingsområde på en jerv i deler av Verdal, Levanger og Meråker kommuner

Kopi til:

Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Sluppen	7485	Trondheim
Sørfjella beitelag ^v /Tore Øgstad	Leirådalsvegen 147	7656	VERDAL
Verdal lensmannskontor	Møllegt. 4	7650	VERDAL
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Meråker kommune		7530	Meråker